

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.
Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felolvasó szerkesztő és laptulajdonos:
DR. FRANCISY LAJOS.
 Társzerkesztő:
DR. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 13. sz.
Hirdetési árak: Egy háromhasábos petit sor ára 16 fillér.
 Többszöri közlésnél árkedvezmény.
 Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fil.

Emléket Zichy Nándornak!

Szent Karácsony előestéjén utolsót dobant a mi nagy vezérünk fáradt szive s elköltözött sorainkból az, akinek fáradhatatlan lelki ereje egy szent Pál apostol buzgóságával teremtette meg a magyar katolicizmus újjászületését.

De, bár testét átvette a föld s lelke Krisztushoz szállt, szelleme itt maradt közöttünk! Emléke él és élni fog minden magyarban, aki úgy szereti és szolgálja hazáját és Egyházát, amint Zichy Nándor szerette és szolgálta azt!

Ezt az áldott emléket akarjuk mi lelkeinkben hordozni s ezt a dicső emléket akarjuk mi éreben és kőben kialakítani: kivinni a nyilvánosság közterére, ahol tanított és példát adott s bevinni az Úr hajlékába, ahol az örök példaképtől imádkozó lelkével tanulta a krisztusi élet nagy iskoláját.

Szobrot óhajtunk állítani Zichy Nándor emlékének, hogy ére hirdesse érenél is maradandóbb alakjának nagyságát, s templomot óhajtunk építeni, melyben a késő utódokra is leharmatozzék az égi magasságoknak az a kegyelmi áradata, mely Zichy

Nándor hangjának megadta az erőt, lelkének a szárnyat s egyéniségének a súlyt és tartalmat.

Emléket tehát Zichy Nándornak, az eszme nagy férfiának! *Mindent újjáteremteni Krisztusban!* ez volt az ő életének is jelszava és tartalma s azok a nagy keretek: — minden áldozata, küzdelme, szenvedései — mikben munkás élete lezajlott, ebben a nagy eszmében olvadtak össze s ennek az eszmének dicsőséges hajnalhasadása volt az ő működésének legszebb diadala is!

Emléket Zichy Nándornak, a nagy hitvallónak, a hitből élő férfiúnak! Aki nemesak naponta imádkozta a Kredot, de minden ágazatát rendíthetetlenül hitte, végig élte s nyíltan megvallotta az életben is. A hit volt az ő tetteinek rugója, alapja, ereje s ez a hit szította fel szeretetét az Egyház, a haza és királya iránt!

Emléket Zichy Nándornak, a *haza munkás fiának!* Aki szerette hazáját a sikerek óráiban s a kigúnyoltatás és lekicsinylés keserű napjaiban egyaránt. S akinek szeretete mindig munkás szeretet volt. Bár hosszú élete sokszor a legnagyobb erőfeszítések után is megvonta tőle a sikert; amit

elért, azt ugyancsak nehéz munkával szerezte meg. Az áldozatos munka tette őt nagygyá a nagyok között, elsővé az első között!

És legyen ez az emlék a *nép barátjának*, a nép igazi atyjának emléke is. Aki ép oly szeretettel foglalkozott a szegények apró-cseprő ügyeivel, mint a Szent-István-Társulat ülésein korunk tudományos mozgalmaival; aki leszállt a nép kunyhóiba, hogy megszorítsa a magyar paraszt munkától kérges kezét s hitvalló szavát hallatta a törvényhozás termében, hogy megvédje annak jogát és igazát! Szent Pál szavaival mindenkinek szolgáljává tette magát, hogy annál többeket megnyerjen Krisztusnak és az ő szent ügyének.

Es hirdesse végül ez az emlék a magyar *katolicizmus újjáteremtő vezérének* soha el nem felejthető érdemeit is! Hirdesse a mi halánkat, kegyeletes szeretetünket nagy vezérünk iránt, aki kételkedők, kislelkűek között a látszólag lehetetlennek megvalósítására vállalkozott. Aki vezéri talentumának biztonságával megjelölte az utat, melyen az Egyház igazáért küzdők célt érhetnek s aki rendületlenül haladt ezen az uton

„A NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

Vagner József munkássága.

Azon egyházi férfiak közül, akikre a nyitrai egyházmegye őszinte kegyelettel és méltó büszkeséggel tekinthet vissza, egyik legelőkelőbb hely jut Vagner Józsefnek. Nem tartozott azok közé, akik szeretik a nagy nyilvánosságot, s annak elismeréseit, vagy akik a csekély közéleti és irodalmi tevékenységért lépten-nyomon várják a tömjénezést; őszinte szerénysége a magára vállalt nagy feladatok, nagy munka és eredményes tevékenység között is kitért a méltó elismerés elől. Nem lehetett őt ott látni, ahol esilognia lehetett volna anyagi áldozat nélkül, de ahol munkára, anyagi támogatásra volt szükség, a szerény visszavonultságból is kinyúlt Vagner József áldó, segítő keze. A munka embere volt, s a történettudomány szakavatott művelője. Mellőzve mindazon adatokat, amelyek élete körülményeire vonatkoznak, e rövid közlemény szolgáljon irodalmi és társadalmi munkásságának ismertetésére.

Vagner József egyetemi hallgató korában kezdi komoly jelét adni a nyelvek és a tör-

ténettudomány iránt való érdeklődésének és kiváló képességeinek. Hittanhallgató korában társainak bizalma az akkor is előkelő névnek örvendő „Magyar Egyházirodalmi Iskola” élére állította. Elnöki megnyitó beszédében az idegen európai nyelvek és különösen a történelem alapos művelésére buzdította társait, s ez irányban már akkor is útmutatásul szolgált mindazoknak, akik az érdeklődésnél egyéb tehetséget alig árultak el, de amit ő társainál megbeesült. Nyelvismerete mellett pedig elég bizonyosságul szolgálhat azon tény, hogy az akkor megtartott angol nyelvi tanfolyam vezetésével Vagner Józsefet bízták meg.

Pappászentelése után néhány évig nagy-tudományu püspöke, *Roskoványi* Agoston oldalán nagyrészt az irodalmi teendők foglalták le idejét, bár püspöke sokszor vette igénybe udvari papja kiváló nyelvismeretét. Nemsokára a lekipásztorkodás terén találjuk: nagyapponyi plebános lett. Bár első tekintetre úgy látszik, hogy e lépése akadály a lesz irodalmi munkásságának, mégis épen apponyi lekipásztorkodásának idején lépett az irodalmi tevékenység terére. Nagyappony azon időben a főiri tudományos világ találkozó helye volt. A nagy-műveltségű *Apponyi* Zsófia grófnő kastélyában

kiváló egyéniségek fordultak meg; mint Falcinelli nuncius, Montalambert a híres francia író és sok más előkelőség. Vagner József, aki e díszes társaságból kegyúrnője meghívása folytán sosem hiányozhatott, mindig méltóan állotta meg helyét. Az ő érdemes munkásságának eredménye, hogy az Apponyiak könyvtárát rendezte és használható állapotba helyezte.

Ezen fáradságos munkája egyúttal nevelő eszközévé vált tökéletesebb és tágabb nyelvismeretének, nemkülönben széleskörű történeti tudásának. A tevékeny plebános azzal a tervvel foglalkozott, hogy megírja a nagyapponyi plebánia történetét, miért is még a templom tornyában felhalmozott régi iratokat is átnézte, hol sok más érdekes adatot talált, de a plebániára vonatkozólag oly keveset, hogy történeti bizonyosság híjján nem akart pusztán a valószínűségei határai között mozogni. 1872-ben nyitrai plebánossá nevezetett ki, 1875-ben pedig székesegyházi kanonokká. Figyelemreméltó, hogy Vagner József munkásságának legjava az utóbbi minőségben eltöltött idejére esik. Csak hozzáértő szorgalom volt képes emberöltő alatt azt a munkát elvégezni, amely az ő nevéhez fűződik. Roskoványi püspöknek, gyűjteményes munkásságában Vagner volt a

míg csak erői meg nem törtek. Emléket állítva vezérünknek, nemesak tisztelői leszünk, de követői is, akik nyomdokain haladva élni fogunk az ő dicsőségében!

Emelkedjék tehát ez emlék, de midőn köveit összehordani segítünk, ne feledjük el, hogy olyan lesz az, mint aminő a mi lelkesedésünk, odaadásunk Istenben boldogult nagy vezérünk iránt! Ne feledjük el, hogy nemesak hálával tartozunk Zichy Nándor nagy szellemének, de számadással a késő utódoknak is, akik számára mi vagyunk hivatottak hirdetni nemesak a vezér nagyságát, de a követők háláját is, nemesak az ígehirdető fenségét, de a hivek kegyeletét is.

Emléket állítva tehát Zichy Nándornak, a magunk lelki emelkedtségének is emléket emelünk s a mi buzgalmunkon, a mi megértésünkön, a mi hálánkon tanulnak — úgy legyen — késő évszázadok, a nálunk méltóbb utódok milliói is hevülni és lelkesedni.

Legyen Zichy Nándor emléke fényes, nagyarányú! Legyen szobra magas, mint daliás alakja volt, emlékműve oly ünnepies, mint emelkedett volt az ő nagy lelke. Legyen emléke méltó az ő nagyságához s a mi lelkünk megértő hálájához!

Minden adományt köszönettel fogad a Vaszary Kolos biboros hercegprimás és Esterházy Miklós Móríc gróf fővédősége alatt álló Zichy-emlékmű végrehajtó-bizottsága, amely reményli, hogy a dúsak feleslegeiket s a szegények filléreiket egyforma szeretettel ajánlják erre a kegyeletes célra.

A végrehajtó-bizottság nevében:

Csernoch János v. b. t. t.,
kaloecai érsek, elnök.

jobb keze. Emellett a káptalani levéltárát rendezte, átnézte és áttanulmányozta összes okmányait, s azok értékes adatait összegyűjtötte. Akik a történeti adatokat, s az egyes régi okmányokat már csak nyomtatásban, vagy másnak kéziratában olvassák, azoknak alig van fogalmuk azon idegölő munkáról, melyet ő végzett. Midőn Roskoványi püspök a nagy-hírű egyházmegyei könyvtárnak új helyiséget építtetett bővítve azt a saját könyvtárával, a rendezés emberfeletti munkája ismét csak a könyvtár igazgatóvá kinevezett Vagner Józsefre nehezedett. E rendezés eredményeként adta ki „A nyitraegyházmegyei könyvtár kéziratai és okmányai” című munkáját, (1886) amellyel ismertté és közkincsé tette e könyvtárnak néhány úgy szólván egyedülálló okmányát és munkáját.

Ezek után azon fáradozott, hogy testületének történetéhez összegyűjtse az adatokat. Ezen évekre szóló kutatása közben alkalmasszerűen összegyűjtve ismertette „A nyitraegyházmegyei papság irodalmi működése”-t, (Magyar Sion 1891—92.) s itt az adatokat apróságig menő pontossággal gyűjtötte össze.

A nyitrai püspökség történetéhez is becses adatokat gyűjtött, s ő fájlatja a legjobban,

Forster Gyula báró, v. b. t. t.,
alelnök.

Giesswein Sándor,
alelnök.

Erdősi Károly,
jegyző.

E felhívás közlése kapcsán azt az erős reményünket fejezzük ki, hogy a magyar társadalom minden rétegében megfogják érteni az itt elhangzott jelszót: *Emléket Zichy Nándornak!* Mi a magunk részéről a legnagyobb szeretettel ajánljuk lapunk közönségének nagybecsű figyelmébe az emlékmű ügyét s egyben itt közöljük, hogy az adományok *közvetlenül* a „Zichy Nándor-emlékmű végrehajtó-bizottsága” (Bpest, VIII., Szentkirályi-u. 28.) címére küldendők. A végrehajtó-bizottság minden irányban a legnagyobb készséggel ad felvilágosítást s kívánatra gyűjtő-ivekkel is szolgál.

A parlamenti béke. Gróf Khuen-Héderváry miniszterelnöknek a gróf Apponyi Albert által előterjesztett kívánságokra adott válasza, valamint általában a kormánynak a véderőreform ügyében elfoglalt álláspontja nem szolgált kielégítő alapot ahhoz, hogy ezt a javaslatot az ellenzők is megszavazhassa.

De tagadhatatlan, hogy a kormány részéről megtétek a lépések a legsúlyosabb közjogi sérelmek kiküszöbölésére s ezen az alapon meg van a lehetősége annak, hogy a kivételes eszközökkel folytatott parlamenti harc véget érjen s a rendes törvényhozási munka újra meginduljon és az ország javára tovább folyjon.

Az Országos Néppártot a békés megegyezés elősegítésében az a gondolat vezette, hogy Ausztriával szemben közjogi szempontból ezidő szerint legfontosabb teendőnk arra vigyázni, hogy a már meglévő közjogi helyzetet sértő intézkedések törvénykönyvünkbe és jogszokásainkba be ne csempéztessenek, míg a 67-es kereteknek több nemzeti tartalommal való megtöltését arra az időre kell hagyni, a mikor az ország teljesen rendezett szociális viszonyok

hogy ez irányban kifejtett minden szorgalma és fáradozása dacára a legrégibb időre biztos adatot alig talált. Összegyűjtött adatai alapján az 1893-iki papi névtárban (schematismus) helyesbítette a püspökök évszámait, s azonfelül közölte a nagyprépostok és a kanonokok teljes lajstromát. Vagner József jól tudta, hogy a régi püspökökre nézve nem merítette ki a történelem adatait, de a nagyobb bizonyosságot szolgáltató kutatást ezidő szerint kilitástalan-nak tartotta.

A millenniumi évben hatalmas kötetben adta ki „Adalékok a nyitrai székeskáptalan történetéhez” című gyűjteményes munkáját, amelyben a káptalani tagokra vonatkozó történeti adatokon kívül annak szervezetére, javadalmára, birtokviszonyaira nézve is sok érdekes adatot közöl; s így igen alkalmas munka arra, hogy számos vonatkozásával és sok kérdést felölölő részletességével másoknak az összegyűjtögetés alapján készülő közleményeihez alapul szolgáljon. Terjedelmes tanulmányt irt Podmaniczky István nyitrai püspökről, amely a „Nyitra megyei Szemle” 1900-ik évi 13-ik számához mellékletként csatoltatott, s akiről még jónévű történetírók is téves nyomokon haladva, mint hitehagyottról emlékez-

között fog leledzeni és birtokában lesz a gazdasági erő összes forrásainak.

Egy társadalmilag széttagolt, gazdaságilag gyenge Magyarország hiába folytat gravámenes politikát, azzal legfeljebb csak azt érheti el, hogy a széttagoltsága és gyengesége tovább fog tartani. Ezt pedig nem szabad előidézni, mert a népeknek mai világversenyében csak két tényező tud sikereket felmutatni, az egyik a nemzeti egység, a másik a gazdasági erő.

Magyarország az egyiket sem bírja még teljes mértékben. Sokat, nagyon sokat kell még dolgoznunk, hogy az ország önállóságának, függetlenségének ezt a két attribútumát magunknak megszerezhessek.

A dolgozó politikához pedig béke kell, a mely ha nem is hozza meg jogos kívánságaink teljesülését, mégis többet ér akár a legfényesebb közjogi fegyverzetben lefolytatott harc-nál, a mely a hazafias érületnek sok csillogó értékét vetheti felszínre, de az ország erejét sem jobban meg nem alapozhatja, sem nem gyarapíthatja.

Farsang után.

Irt: Özv. Kertessy Palkovich Imréné, Gaal Gabriella.
Érsekújvár, február 20.

Karnevál vidám hercege tehát rövid itt időzés után elköltözött, hogy csak egy év múlva térjen ismét vissza.

Vannak, a kik búslakodva teki tenek utána, de a szegény apák és anyák közül sokan örülnek távozásának, mert az amúgy is deficittel dolgozó háztartás a farsangi tételt nehezen bírta beilleszteni a kiadások mérlegébe.

Nem lehet tagadni, hogy most a farsangi multságok száma csökkent és az ott uralkodni szokott jókedv, öröm és vígság is sokat vesztett élénkségéből. A mindenütt uralkodó nehéz megélhetési viszonyoknak erősen érezhető kedélyi depresszió a következménye.

De azért, minthogy farsangnak lennie kell, az emberek a multságokból ha megfogyva bár és megtörve is kivesszik részüket.

A kik komolyan veszik az életet, azok a költséges és túlsok farsangi multságtól okos körültekintéssel tartózkodtak. Erre annál több okuk volt, mert manap nem csak az anyagi élet nehéz, hanem általában az életállapotok annyira zülöltek, hogy csak ritkán kerül össze egy olyan társaság, melynek körében komoly életfelfogású ember jól érezhetné magát. Az emberek egy igen nagy részének egész való-

nek meg. Leszámítva e püspök elhalálzásának biztos meghatározását, a többi kérdésre okmányok alapján kimerítő és részletes tájékoztatást nyújtott.

Vagner József még ezután sem tért le a fáradságos adatgyűjtés teréről, jöllehet eddigi egészségemészítő munkássága, amely gyenge szervezetét kikezdte és kora is kíméletet parancsoltak volna. Kegyeletből Nyitra város és az alsóvárosi plebánia iránt, amelynek kiváló lelkipásztora volt egykor, kiadta utolsó gyűjteményét: „Adatok a nyitrai plebániák történetéhez.”

Társadalmi tevékenységének legjava szintén nyitrai tartózkodásának idejére esik. Nemes érületének és szülői szeretetének szép tanujelét szolgáltatta akkor, midőn elaggott szüleiére való tekintettel a szép jövővel biztató püspöki aulát elhagyva, plebániára ment. Nyitra város társadalmi mozgalmi benne mindig támogatóra találtak. Megértő lelkülete nagyon jól tudta, hogy állásának társadalmi kötelezettségei is vannak, s azokból magát sosem vonta ki. A város polgársága bizalmának legszébb bizonyossága volt az a tény, hogy őt ellenkezése dacára is az 1881-iki évben összehívott országgyűlésbe küldötte, hol a könyvtári bi-

ját az anyagiak után való törekvés tölti be. A munkaszeretet megcsökken és a könnyű módon való megélhetés és meggazdagodás utáni vágyakozás hatványozott mérvben lépett fel. A szépek, jónak és nemesnek kultusza sokszor csak külsőség, mely alatt élő érzés nem lakik. Az emberi önzést, melyből a jellemtelenségek szakadatlan sora származik, sokféle szemfényvesztésnek a palástja takarja el.

A viszonyok változásával a társadalmi szokások célja és rendeltetése is nagyban megváltozott. Ugy tetszik, hogy ma már az emberek nem a mulatozás, nem a kedélyi élet kiáradásának kedvéért mennek a különféle névvel és címmel felecomázott táncestélyekre, hanem azért hogy egy pillanatra gondjaikat és bánatukat felejtse. Visszaszorítani, a lélek világából legalább néhány röpke órára száműzni a nyomasztó érzéseket, ez az, a miért sokan belevetik magukat a farsangi vígságok tomboló zajába. Az a réges-régen uralkodott magyaros jókedv és kedélyesség kevés kivétellel mindenütt kiveszett és Hymen, a házasság kötések istennője, kinek régen minden farsangban dús aratása volt, ma már mélyen leszállott eredménynyel űzi művészetét. Sok-sok lányos házból visszasirojják azokat az időket, a mikor még Hymen istennő legalább egy-egy lányt ragadott el a szülői ház küszöbétől.

Nem lehetnek egészségesek a kedélyélet állapotai, ha a társas mulatságok nem alapozzák meg az emberi társadalom egyik legfontosabb érdekének, a családalapításnak nagy és szent ügyét.

De azért ne csak panaszkodjunk, hanem reméljünk is. Keressük a vigaszt, a megnyugvást abban a biztos tudatban, hogy a legzordabb tél után is végre beköszönt a tavasz, a maga enyhe fuvallmával és lelket frissítő napfényével.

Ezt a napfényt pedig kisugároztatja Krisztus keresztje, az önmegtadadás lelkületének ez a legbővebb forrása, az erkölcsi emelkedés és a jobb jövő reményének ez az állandó fényű hajnalesillaga. Ebben kell keresni a lélek megújulását, hogy megújulhassanak a társadalmi élet összes viszonyai s ha már kell küzdelemnek leanie a világon, legyen tiszta derűt sugárzó öröm is, a viszonyok mostoha-ságát enyhítő és esőkentő kedélyélet.

Kedélyesen mulatni csak az tud, a ki az élet komoly perceiben feleszmél s magát a kötelességek áldozatainak szenteli. Ezért is bőles az egyház töredelmi ideje, mely kedélyeket gyógyít és kedélyeket nevel.

zottságba választatott be. 1883-ban az iskola-javaslat tárgyalásánál élesen kritizáló beszédet mondott, s ideális lelkülete az akkori politikai romlottságtól megundorodott annyira, hogy többé mandátumot nem vállalt.

Sok éven keresztül a nyitrai főgimnázium püspöki hitbiztosa volt. Szeretreméltósága mellett kitűnt minden kérdésre kiterjedő tudásával; de legnagyobb erőssége a dogmatika volt, amelyben nemesak olvasottsága, hanem alapossága is figyelemreméltónak bizonyult.

Midőn a politikai romlottság a társadalmi téren is éreztette hatását, a társadalmi megújulás nemes munkásságából Vagner Józsefnek oroszlanrész jutott. Tudta, hogy a keresztény társadalmi mozgalmakat nem szabad ölbetett kézzel néznie, hanem kötelessége azokat állásának és személyének kiválóságával támogatnia. Az 1893. évben megalakult nyitrai katolikus körnek hosszú évekig nemesak kiváló elnöke, hanem valóságos atya és megalapítója volt, aki annak minden berendezését a sajátjából szerezte be. A nyitrai felsőbb leányiskolának annak alapításától kezdve egészen haláláig, tehát 15 éven keresztül a legnagyobb jótévője volt, mert 20 szegény tanulója tandíjait évi ezer koronával megváltotta. Minden jó

Levelezés.

A karásznó-veselényi vasut.

Zsolna, febr. 19.

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Arról a vállalkozásról, melyet röviden „Karásznó-veselényi vasut” néven szoktak említeni, óhajtom b. lapjának közönségét tájékoztatni.

Az Óbesztercén székelő erdőipar részvénytársaság áldozatokat nem kímélve egy keskenyvágyú iparvasutat szándékozik létesíteni abból a célból, hogy nagy mennyiségű fáját a Bisztricska-patak völgyéből a Kassa-oderbergi vasutak Karásznó állomására kifuvározhassa.

Ezzel a tervvel szemben Bleuer Ödön mérnök, budapesti vállalkozó egy rendes nyomtávú, személforgalomra is berendezett h. é. vasutat tervez, mely a Kassa-oderbergi vasutak Karásznó állomásából indulna ki és a Kiszueza folyót áthidalva, a Bisztricska patak balpartján haladva, Felsőzboró és Kelebény községek határában Radoska község előtt a Bisztricska patakot áthidalva, annak jobb oldalán haladna tovább Óbeszterce és Újbeszterce községek közvetlen belterületén Veselény község határáig, sőt abban az esetben, ha a veselényi helyi érdekltség és uradalom hozzájárulása az újbeszterce-veselényi szakasz kiépítését lehetségessé tenné, úgy a vasut Veselény község belterületéig vezetnék.

Bleuer vállalkozó az általa tervezett rendes nyomtávú vasut segélyezése céljából kérvényt intézett az érdekelt községek úrbéri egyeteméhez s ebben a kérvényben rámutat vállalkozásának előnyeire. Felhossa azt, hogy egy ilyen h. é. vasut üzembe helyezése esetén, Óbeszterce és Újbeszterce között több mint ezer munkást foglalkoztató iparvállalatnak az alakulása biztosítva van. A községek, úrbéresek és magánosok föld, illetőleg erdőbirtokai a könnyebb értékesítés folytán értékükben legalább 30—40 %-al emelkednének; az élelmiszerek és fogyasztási cikkek a közvetlen behozattal folytán olcsóbbá válnának. A vasut és az iparvállalat a völgyben nagy tökélet helyezne el, melynek gyümölesző hasznát a völgy lakosai is élveznék.

Ehez járul még, hogy a tervbe vett építkezések alkalmával munkadíjak címén a népnek igen tetemes összegeket fizetnének ki. Igaz, hogy a völgy gazdái elesnének a

társadalmi intézményt hathatósan támogattott, s Isten a megmondhatója, mennyi szegény szülőnek, árvának, diáknak törölte le könyeit?!

Az országos mozgalmakból sem vonta ki magát, melyek nála biztos támogatóra találtak. Így a kath. sajtóegyesületet nagy összegekkel támogatta. Felismerte mindig a kor szükségleteit, hol gyors segítségre van szükség. Bár utolsó éveiben megrokkant egészségére való tekintettel visszavonult a nyilvánosságtól, de jó szíve támogatását senkitől sem vonta meg. Hosszabb betegeskedés után 1910. évi nov. 6-án bekövetkezett halála általános mély részvételt keltett.

Azon ritka jellemek közé tartozott, kik szelid lelkületük mellett a jellemzilárdság fényében ragyognak, senkit sem bántva, mindenkit tisztelve; azért vivta ki magának a köztisztelőnek és becsülésnek azt a nagyságát, amely a legnagyobbaknak jut osztályrészül. Szerénységét mi sem bizonyítja jobban, mint hogy minden ünnepeltetés elől kitért, s bár széleskörű történettudása közismert volt, azért mindig tisztelettel nyilatkozott másoknak ily irányú, habár csak kezdetleges törekvéseiről. Hagyatékában ha nem is sok, de több értékes kéziratot és adatot hagyott hátra, melyek egyes

fuvározástól, de a mennyivel rövidebb útra terjedne ki a vasut megépítése után a fuvározás, annyival több fuvarot venne igénybe a vasut az ipartelepről az állomásig és maga az ipartelep is a fának nagymérvű kitermelése és üzemének arányai által a fuvározási kerestetet állandóvá tenné és megsokszorozná.

Ez mind szép, de a vállalkozó az érdekelt községektől olyan horribilis összegeket kér, melyeket azok meg nem adhatnak. Husz-ezer korona a legkisebb összeg, a melyre Bleuer úr gondol, midőn a községek hozzájárulását meg akarja nyerni. Ennyit kér a völgy legszegényebb községétől, Lótostól, míg Ó- és Újbeszterce úrbéri egyetemét 50.000 korona erejéig óhajtaná a jelzett célra igénybe venni.

Ha meggondoljuk, hogy 50. és 20.000 koronás hozzájárulásokkal csak nagy és gazdag községek, városok és törvényhatóságok szoktak vasuti vállalatok támogatásában részt venni, akkor legalább is azt kell mondanunk, hogy a vállalkozó nem ismeri a Bisztricska-völgy népének anyagi viszonyait, mikor ilyen hozzájárulásokkal akarja a vasut sikerét biztosítani.

Az érdekelt községek úrbéresei az úrbéri rendezésnél a földesúr, a budapesti Hitel és Kereskedelmi Bank részéről nagyon mostoha elbánásban részesültek. Egyesek olyan keveset kaptak az erdőből, hogy a számukra kihásított terület egészen véve nem ér annyit, mint a mennyit most Bleuer úr vasuti hozzájárulás címén tőlük kér. És a mely községeknek sikerült értékesebb területet szerezni, azoknak az úrbéresei olyan sokan vannak, hogy egyre-egyre alig számbavehető összeg jut az egész úrbéri rendezésből.

Az sem egészen bizonyos, hogy Zboró, Kelebény, Ó- és Újbeszterce, Veselény és Radoska fuvaros népe kellőképpen kárpótolva lesz a jelenlegi fuvarozás megszűnéseért, mert köztudomású, hogy a vasutak a fuvarozási kerestetnek csak a vasuti állomásokhoz igen közel eső helyeken kedveznek, de a távolabbi vidék fuvarozásának véget vetnek.

Ezen kívül a vállalkozó két olyan községtől — Radoska és Lótos — is kér hozzájárulást, melyek az óbesztercei völgytől elvannak vágva és télen át az említett völgyvel csak nehezen közlekedhetnek.

Az tehát az álláspontunk a tervezett vasut ügyében, hogy az mindenesetre előnyösebb lenne, mint az óbesztercei erdőipar r. t. által megépíteni szándékolt keskenyvágyú ipar-

történeti kérdésekben jó irányításul szolgálhatnak, s avatott kezekben becses feljegyzésekkel gazdagíthatnák irodalmunkat.

Az emberek könnyen feledik meg azokat is, akik velok valaha jót tettek; de Vagner József prelátnak-nanonok nemes emléke úgy társadalmi, mint irodalmi szempontból maradandó. Vajha e jóakarattal megírt rövid közlemény is hozzájárulna egyházmegyénk e kiváló férfának általánosabb megismeréséhez és kiválóan érdemes megbeszüléséhez.

Justus.

Apróság.

A láthatatlan repülőgép.

Londonban egy új találmánnyal kísérleteznek, mely a repülőgépeket láthatatlanná óhajtja tenni.

A feltaláló báró Ronne a repülőgép burkolatát világos könnyű fémről a chromminiumból készíti. A burkolat mindig környezetének a színét fogja visszatükrözni s így teljesen össze fog olvadni a levegő változó színeivel.

A feltaláló ezenkívül azt hiszi, hogy sikerül neki egy olyan módot is kieszelni, melylyel lehetséges lesz csökkenteni a légesavar zakatolását, úgy hogy az legrosszabb esetben 500 méterről lesz hallható.

vasút, de az érdekelt községektől hozzájárulást kérni nem lehet, mert ezen községek szegény népe megélni sem tud a birtokából, annál kevésbé képes ilyen anyagi áldozatokat hozni.

Az engedélyes mögött nagy erejű pénzhatalmasságok állanak, esinálják meg azok a vasutat, mely első sorban nekik fog jövedelmezni. Rossz szokás az nálunk, hogy a leggazdagabb vállalkozók is, ha valamit létesíteni akarnak, az ezernyi közteher alatt roskadozó községekhez folyamodnak ingyen telek, törzs részvény-jegyzés és különféle hozzájárulásokért.

Itt az ideje annak, hogy ezzel a szokással szembe szálljunk és az anyagi támogatásra éppenséggel rá nem szoruló vállalkozóknak azt mondjuk: A hol nincs ne keress!

Egy úrbéri elnök.

A Nőegylet teadélutánja.

A már szokássá váló siker kísérte a Nyitrai Keresztény Nőegylet folyó hó 17-én megtartott teadélutánját. Akik azt hitték, hogy a megszokott keretek lanyhasztól fognak hatni közönségünknek ujdonságokat szomjúhozó érdeklődésére, kellemesen esalódtak. A jelen voltak nagy száma, a mindvégig kitartó derűs hangulat, valamint az 1000 koronát meghaladó tiszta jövedelem egyformán mutatják, hogy a teadélután a mulatságok az a formája, mely városunk igényeinek és hangulatának leginkább megfelel.

A teadélután esti 6 óra tájban vette kezdetét. 8 óra után kezdődött el a tánc, mely a reggeli órákig tartotta együtt a megjelentek legnagyobb részét.

A nagy számmal jelenvolt hölgyek közül a következők neveit sikerült feljegyeznünk:

Asszonyok: Aujeszky Józsefné, Babóthy Olivérné, Bagáry Zsigmondné, Bartha Lászlóné, Békei Fülöpné, dr. Biringer Ferencné, Bieliczky Elekné, öz. Bohunka Gézné, Csemniezky Gézné, Csereyey Jenőné, Csernyák Rezsőné, dr. Csernyánszky Aladárné, Deseő Dezsőné, dr. Demjén Jenőné, dr. Ehrenfeld Gyuláné, Erdeős Ákosné, Farkas Ferencné, Filberger Vilmosné, Gyürky Ferencné, dr. Gyürky Gézné, Gyürky Rezsőné, Hegedűs Mórné, Havass Lajosné, Hannel Emilné, Herczegh Istvánné, Höllriegel Ödönné, Hodinka Ernőné, Jaksich Jenőné, Jókay Gézné, Juhász Sándorné, Keeskeméthy Ferencné, öz. Krapánszky Nándorné, dr. Klobusiczky Károlyné, Kovács Jánosné, Krémer Gyuláné, Kubinyi Endréné, Langhammer Ferencné, öz. Lányi Ernőné Budapestről, Lakits Attiláné, Lengyel Lajosné, Lutovszky Lajosné, Martyák Sándorné, Merkader Antalné, Miklóssy Ferencné, Missner Zsigáné, öz. Modrányi Ivánné, Neuber Jenőné, Paray Sándorné, dr. Pataki Jánosné, Piron Emilné, Rébay Arnoldné, öz. Reisz Józsefné, Schilli Ferencné, Seeber Vincéné, öz. Sinkovics Károlyné, Somogyi Simonné, Stiff Gyuláné, Strehammer Vincéné, Szenes Lajosné, Takács Jánosné, Tamaskovics Mihályné, Tenczer Gyuláné, Tombor Kornélné, dr. Tombor Valérné, Tóth Gyuláné, Tóth Lajosné, Verő Ferencné, Vinkler Gyuláné, Zsunk Jánosné.

Leányok: Aranyossy Margit, Aujeszky Józsa, Biringer Adri, Babóthy Margit, Bieliczky Margit, Biró Bianka, Bohunka Eté, Csemniezky Emmi, Csereyey Anna, Csereyey Böske, Csernyák Piri, Dubovicsky Józsa, Erdeős Böske, Fátoly Hédi, Frídeczky Dóci, Hannel Dóra, Hannel Ilona, Holub Pisti, Keeskeméthy Miei, Lakits Nóra, Modrányi Mariska, Merkader Zsuzsi, Miklóssy Mace, Narancsics Júlia, Paray Erzsike, Paray Vilma, Rédeky Emmi, Ruffy Paula, Seeber Adri, Seeber Vali,

Sinkovics Gyógyi, Steer Mamilla, Sztránszky Margit, Szenté Gizi, Szirányi Olga, Tamaskovics Jolán, Tejfalussy Dalma, Verő Lili, Verő Olga.

A felülfizetéseket lapunk legközelebbi számában fogjuk nyugtázní.

Ujdonságok.

Azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése mult évi december hó 31-én lejárt, tisztelettel kérjük az előfizetés megújítására, hogy a lapot tovább is megszakitás nélkül küldhessük.

Együttal kérjük a cím és lakóhely változásának bejelentését, hogy a címszallagok megfelelő kiigazítása iránt intézkedhessünk.

**Tisztelettel
NYITRAMEGYEI SZEMLE
KIADÓHIVATALA.**

Személyi hírek. Brucker Ágoston galgóczi plebános és Sándorfi Nándor lopassói esp. plebános február hó eleje óta Meranban tartózkodnak, a hova több heti kúrara utaztak.

Felolvasó estély. A nyitrai kath. kör f. hó 25-én, vasárnap este 6 órakor saját helyiségében felolvasó-estélyt tart a következő műsorral: 1. Zene. 2. Felolvasás. Tartja: dr. Kopp Tibor, főgimn. tanár. 3. Zene. Belépő díj nincs. A kör a tagok ismerőseit is szívesen látja.

Kinevezések. A pénzügyminiszter Rohály János zsolnai fővámvivatali s. tisztet fővámvivatali tiszté, Dettrich Béla trencsényi kir. adóhivatali ellenőrt főellenőrré, Czagány István zsolnai, Jankovics József trencsényi adóhivatali tisztetket főtisztékké kinevezte és Steffan István nagybícsesei adóhivatali tisztet a X. fizetési osztályba léptette elő.

Egyházmegyei hírek. Bartoss János kinevezett vizolaji plebános e javadalomról lemondott s továbbra is megmarad a vöröskői plebánián. Juráček István pedig mint ideiglenes adminisztrátor Vizolajon hagyatott.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium Balogh Adolf szakoleai kir. kath. főgimnáziumi h. tornatanárt ugyanily minőségben a debreceni róm. kath. főgimnáziumhoz áthelyezte s Pintér János okl. tornatanárt a szakoleai főgimnáziumnál helyettes tanáru alkalmazta.

Aranymisés jubileum. Bezák István manigai plebános f. hó 24-én ünnepelte pappá szentelésének 50 éves jubileumát. A jubilánst paptársai fényes ünnepségben részesítették.

Tanári kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Richter László ungvári, Löffler József és Treszkonny János trencsényi kir. kath. főgimnáziumi, dr. Rózsa Géza zsolnai állami főreáliskolai tanárokat a VII. fizetési osztály 3. fokozatába; Keller Lajos trencsényi kir. kath. főgimn. tanárt, Szarányi Károly a budapesti Magyar Nemzeti Múzeumhoz szolgálati telre beosztott főgimn. tanárt a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába kinevezte.

Hymen. Jakubiec Antal wieni mechanikus f. h. 18-án esküdtött örök hűséget Rácz Anna prásiezi tanítónőnek.

„Nyitra megye Általános Tanító Egyesületé”-nek szűkebbkörű választmány f. hó 22-én értekezletet tartott a helybeli róm. kath. iskola tanástermében. Két fontos tárgy volt a napirenden. Az egyesület lapjának és a tanítók otthonának az ügye. Az elsőre vonatkozólag az értekezlet úgy határozott, hogy Zsoldos Károly, Pazsitka Vilmos és Erdélyi Lipót tanítók szerkesztésével „Magyar Népoktatás” címen tanügyi lapot ad ki. Az új lap havonként egyszer — az első márc. hó 15-én — fog megjelenni. A „Tanítók Otthona”-ra vonatkozólag az ügy jelenlegi stádiumát Jánossy Gyula kir. tanfelügyelő ismertette. A vallás és közokt. Miniszter évi 2000 kor. utalt ki az egyesületnek mindaddig, míg az „Otthon”-ra felveendő költségek nem törlesztettek. Az értekezlet Jánossy Gyula kir. tanfelügyelő javaslatára úgy határozott, hogy küldöttség menjen az egyesület kebeléből a miniszter elé, hogy az évi 2000 koronát 4000 koronára egészítse ki, mert a már fennálló „Otthon”-ok legna-

gyobb része ugyanennyi segélyt élvez. Az otthon felállítása legvalószínűbb Érsekújvárott fog megtörténni, mert e város ad legbőkezűbb anyagi támogatást. 1400 □-ot telket, 1000 koronát egyszer és mindenkorra, két 800 kor. alapítványi helyet biztosít és az építkezésnél az összes fuvarokról gondoskodik. Nyitra és Szakoleza városok csak telket ajánlottak fel s így a felállítandó otthonra Érsekújvárnak van a legtöbb kilátása. Az értekezlet megköszönte Jánossy Gyula tanfelügyelőnek azt az őszinte és fáradhatatlan munkáját, melyet az otthon érdekében kifejt.

Értekezlet a nyitra-lévai vasút ügyében. Craus István, Nyitra vármegye főispánja február 22-én délelőtt a nyitra-lévai vasút ügyében értekezletet hívott össze. Megjelent dr. Neumann Ráfael előengedélyes és nagyszámú érdeklődő. Az értekezlet egyhangulag elhatározta, hogy március hónap első felében a nyitra-lévai vasút ügyében küldöttséget meneszt a kereskedelmi miniszterhez. Akik a küldöttségben részt óhajtanak venni, Tenczer Gyula tb. főszolgabírónál jelentkezhetnek.

A tanügy köréből. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Rehovicsky Péter vég-révfalvi r. k. tanító érdemei elismeréséül 200 korona személyi pótlékban részesítette és több iskolának tandíjkárpótlást utalványozott. Ondrejkovics István esarnólaki tanító áthelyeztetett a kassai iskolához. Kinevezettek: Szádeczky Agota szücsygyertyvánsi r. k. tanítónő az alsó-szücsi áll., Kresztnék János bellusi r. k. tanító a esiesmányi áll., Singhofer Béla radoskai r. k. tanító a esarnólaki és Fritsche Géza tanító a villabányai áll. iskolához. Szabadságot kaptak: Kostyal Béla esaczai, Both Julia beresényi és Pauerné sz. Mikovényi Eugenia lédeczi tanító illetve tanítónők 3—3 hónapra és Bánóczyné sz. Klucsik Ilona rajeczi óvónő 6 hétre.

Halálozás. Hojts Márton ny. szentmihályúri plebános életének 67-ik, áldozópap-ságának 43-ik évében Privigyén elhunyt.

Özv. dr. Bitsánszky Istvánné szül. Bellony Ottilia f. hó 15-én Zsolnán elhalálozott.

Zsámbokréthy Miklós trencsénymegyei árvaszéki úlnök f. hó 17-én életének 62-ik évében rövid szenvedés után Trencsénben elhunyt.

Okányi Jánosné, Czobori Károly szakoleai polgármester anyósa f. hó 20-án Szakoleán meghalt.

Pongrácz Szerafin grógnó alapítványi hölgy f. hó 19-én 92 éves korában Nagyszombatban meghalt.

Koch Mihály nyug. pénzügyi tiszt f. hó 21-én hosszas szenvedés és a haldoklók szent-ségének ajtatos felvétele után életének 67-ik évében Budapestben elhunyt. A boldogultat gyászolja neje szül. tharnói Kostyal Etelka és nagyszámú rokonság.

Jótekonycélú hagyományok. Mednyánszky Dénes báró Trencsénvármegye volt főispánja végrendeletében a trencsénymegyei közkörháznak 10.000, a trencsénymegyei muzeum egyesületnek pedig 5000 koronát hagyományozott.

Farsang utóljáról. A szakoleai Gvadányi-kör f. hó 20-án a városi vendéglő nagytermében farsangi estélyt rendezett, mely siker és fesztelen kedélyesség tekintetében sokáig emlékezetes marad még azok előtt is, akiknek alkalmuk volt még a régi szakoleai mulatságokból részüket kivenni. Az estélyt hangverseny vezette be, melyen a zenét a kör férfizeneke szolgáltatta. A műsor a következő volt: 1. Reissiger: Nyitány. 2. Zerkowitz: „Feeském, hová szállsz.” Zongorakisérettel énekelte André Béla. 3. Strauss: Egyveleg a „Denevér” operettből. Előadta a zenekar. 4. Richter: „A Pepi Tant.” Énekelte az énekkar. 5. Petrás: Keringő. (Zene). 6. Deréki: Ripacs úr keservei. Monológ. Előadta Bukovicsky Vince. 7. Schwarz: Az eltörött tükör. Tréfás jelenet. Szereplői: Hadnagy (Polák Pál jbró). Szolga (Roder Pál tanár). Komorna (Franzen Mariska úrhölgy). 8. Faulwetter: Induló. Előadta a zenekar. A jelen voltak az összes számokat élénken megtapsolták. Komikai szempontból a legjobban tetszett a 7. szám, melynek jó ötletei és ügyes előadása sok helyen hangos kacagást váltott ki a farsangi hangulatban felmelegedett közönségből. A „tréfás jelenet” meséje az, hogy a tisztiszolga vigyázatlanságból eltört egy tükört. Ura, a hadnagy mámoros állapotban jön haza s otthon tanulni kezdi a szerepét, melyet egy műkedvelő szini-

előadás alkalmára elvált. Odaáll a tükör elé, s először alaposan leszidja a tükörben látható korhelyt, azután élénk taglejtések kíséretében szavalni kezdi szerepét. A szolga, aki arcban és természetben igen hasonlít urához, a tükör háta mögött áll s a hadnagy mozdulatait utánozza, mintha az ő tükörképe volna. Végül bejön a komorna; a hadnagy ráfordul, mire amaz ijedtében nekiszaladt a tükörnek, feldönti s ezzel a szolgát megmenti a biztos nyaklevesektől. — A közönség kitünően mulatott s az ügyes előadók kedvéért bizonyára szívesen megbocsátotta az írónak, hogy meséje nem viseli magán teljesen a valóságosság látszatát. — A hangverseny után megkezdődött a tánc. A vig hangulat annyira általános lett, hogy komoly és élemedett urak is szívesen vettek részt a rögtönzött mókákban, melyeket a mulatság rendezői meglepetésül szántak a közönségnek. Nagy derűtséget keltett a szombati mulatozásai miatt „szombatosok”-nak nevezett férfítársaságnak fantasztikus sipkákban, fehér lepedőkben s a római senatorokra emlékeztető komolysággal és méltósággal történt felvonulása a bálterem pódiuma elé, ahol a „frivolizsi felvonulás” vezetője, akinek ez alkalomra fel-tünően megnyúlt a keze és ujjai, eldirigálta a társaságnak két tréfás dalát. Igen mulatságos volt az aláarcosok felvonulása is, melynek festőiségét emelte az is, hogy a mulatságon megjelent hölgyek nagy része különféle farsangi öltözékekben jelent meg. Teljes elismerés illeti az estély összes szereplőit és rendezőit, akik e mulatságot nemcsak névleg, hanem tényleg is farsangivá tudták tenni az összes jelenvöltek számára.

A nyitrai kath. polgári leányiskola farsang vasárnapján délután 5 órakor igen kedves farsangi színelőadás rendezett. Három darabot adtak elő, az egyik jobban tetszett a másiknál. Elsőnek színre került az „Alom” c. vígjáték Bokor Malvintól. A szellemesen megírt darabot mint begyakorlott színésznők adták elő. Komikus volt a darab eleje, mely a modern feminista gondolkodást vázolja, a közönség kacagott rajta; de komolyan, meghatóan adták elő azt a részt, mely inti a mai leány-nemzedéket, hogy ne áhitozzék a férfi kötelességek után, amelyekre gyöngye, hanem maradjon meg inkább természetesen nőies hivatásánál, a családi otthonnál. Erre következett a tréfás „Peripatetikusok” című rövid darab, melyet ügyes alakítással adtak elő a közönség nagy élvezetére. De a jókedv javarészt a végére hagyták. „A dalos orvosok” című játék esupa tréfa, bohóság volt, szép, finom izléssel előadva. Lehetetlen, hogy a szereplőket egyenként megdicséressük, hol is vennénk annyi dicséretet, egytől-egyig a legnagyobb ügyesség, siker jellemezte őket. Akik résztvettek az előadáson, nem győzték eléggé csodálni a gondosságot, amit a rendezőség kifejtett és a finom izlést, ügyességet, amit a leányok produkáltak. — Egy jelen volt.

Nagytapolesány és vidékének kath. polgárai folyó hó 18-án a városi vendéglő összes helyiségeiben (tehát az uri kaszinó dísztermében is) úgy erkölcsileg, mint anyagilag igen sikerült katolikus bált rendeztek. A szép számmal összejött polgárságnak színe-java és a nem csekély számban megjelent uri közönség a gyönyörűnek, nagynak, kényelmesnek talált táncteremben Galbavy Janosi híres zenéje igazi jókedvben a késő reggeli órákig elmulatott. És mindenki azzal a tudattal távozott, hogy ilyen jól és olesón talán soha, vagy nagyon régen mulatott. Felülfizettek: káromi és szulyói Szulyovszky Gusztáv 40 kor., dr. Adda Viktor 15 kor., br. Forster Gyula, Kovács József, Hollady Jenő, Markovics János, özv. Fülöpp Alajosné, Finka Gyula 10—10 kor., dr. Fridrich Alajos 7 k., Vrba Antal, Ranovszky N., Latkóczy Károly, Gázso A. Gyula 5—5 korona, Gill Emil, Markovics Alajos 3—3 kor. Szloboda Lajos 2 kor. Markó Alajos, Spirk István, Wunder Dezső, Bartek Lajos, Hulényi Mihály, Fassl Ferenc, József, Szomolányi Ferenc Mikszáth Lajos 1—1 kor. A felülfizetőknek hálás köszönetet mond a rendezőség, nemkülönben a kaszinó-egylet mélyen tisztelt választmányának is azért, hogy a dísztermet s egyáltalán az emeletet és a városi előjáróságnak s főleg az érdekekben bővelkedő városi bírónak, hogy a földszíntet a rendezőségnek ingyen bocsátotta rendelkezésére.

Ardánfalva, (azelőtt Ardanócz) község fiatalága két népies tárgyú színdarabot adott elő

a farsang végén. Az előadások iránt nagy volt az érdeklődés. Még a távoli filialis községek népe is megjelent. A színelőadások a jelenleg még szegényes felszerelés mellett is pompásan sikerültek. Rendezőjük, Jurik Kabos plebános ügybuzgóságáról s fáradságot nem ismerő munkájáról mindenki csak elismeréssel nyilatkozott.

Egyleti estélyek. A nagytapolesányi kath. legényegylet elnöksége értesíti az egyletet pártoló igen tisztelt közönséget, hogy a szokásos felolvasó estélyeket ezúttal nem a nagyböjten, hanem Húsvét után fogja megtartani „Egyleti estélyek” cím alatt.

Egyleti közgyűlés. Az Érsékvári Casinó 1912. március hó 2-án szombaton d. u. 6 órakor tartja meg rendes közgyűlését. Napirend: 1. Jegyzőkönyvhiteljesítő kiküldése. 2. Titkári jelentés. 3. Az 1911. évi zárszámadások és mérleg előterjesztése; a felmentvény megadása. 4. Az 1912. évi költségelirányzat. 5. Indítványok az alapszabályok 22. §. 7. p. értelmében.

Népiskolai szemvizsgálatok. A belügyminiszter szigorú rendeletet adott ki a törvényhatóságokhoz, hogy az 1911—1912-ik tanév második felében különös pontossággal hajtsák végre a szemvizsgálatot, külön kimutatást készítsenek róla, feltüntetve a község nevét, lakosainak számát s hogy hány trachomás találtatott.

Uj állatorvos a Rudnó-völgyben. A földmívelési miniszter úr kinevezte Buzay János okleveles állatorvost Divékudnó szék-hellyel a Rudnó-völgye részére állami állatorvosnak. Ezen kinevezéssel teljesült a Rudnó-völgy régi óhaja, hogy az ott 1894-ben megszeresített állatorvosi állás betöltésék, mely tekintettel arra, hogy a völgy lakossága élénk állat kereskedést folytat és a tenyészet is nevezetesen fontos gazdasági szükségletet van hivatva kielégíteni. A kinevezés körül leginkább Sporzon Ernő rudnói földbirtokos fáradozott ki nemcsak két ízben tett a törvényhatósági bizottsági gyűlésben indítványt, hogy a vármegye az állás betöltése iránt írjon fel a földmívelési miniszteriumhoz, a mely indítványa mindkét ízben egyhangulag elfogadtatott, de lapunkban is többször ismertette az állás betöltésének szükségét, és azonfelül személyesen is fáradozott az ügyben a miniszteriumban. Megelégedéssel nézheti tehát fáradozásának sikerét.

Művész-estély Galgócon. Parlagi Kornélia, Szemere Gyula, Kereszthy Jenő és Pintér Imre fővárosi művészek március hó 3-án Galgócon művész-estélyt rendeznek.

Mennyit kapnak a betevők? A nagytapolesányi bukott takarékpénztár esődtömegéből az elveszett betéteknek 11 százaléka fog megtérülni. A nagytapolesány-vidéki templomok 160 ezer korona vesztését szenvednek. A báró Stummer-féle uradalom és gyár alkalmazottjai 170.000, Csermend község 120.000 korona kárt vallanak.

Részvénnyitke felemelése. A nagy-surányi cukorgyár r. t. elhatározta, hogy részvényitkéjét 5.280.000 koronáról 8 millió koronára emeli fel. Ebből a célból 2720 db. új részvényt bocsát ki 1000 kor. névértékkel.

Megrálgalmazott ügyvédjelölt. Érdekes rálgalmazási perben ítéltett folyó hó 21-én a nyitrai kir. járásbíró. Dr. Vársárhelyi (Weisz) Hugó nyitrai ügyvédjelölt arról értesült, hogy Verő Károly földbirtokos öt egy szekrény feltörésével és egy szmoking elemelésével vádolja. Vársárhelyi bíróság elé vitte az ügyet és rálgalmazás miatt feljelentette Verő Károlyt. Vársárhelyi a bíróság előtt előadta, hogy évekkkel ezelőtt Budapesten együtt lakott Verővel, akivel jó barátságban élt. Egy alkalommal, midőn Verő nem volt otthon, csakugyan felvette barátja szmokingját, vasárnap azonban visszaadta. A járásbíró dr. Hecht Albert és Dénes Miksa tanúk kihallgatása után Verőt 100 korona fő- és 20 korona mellék-büntetésre ítélte. Verő az ítélet ellen felebbezett.

Az orvvadászok bosszúja. Szemlatala József bajmőcskai esős, Szamek Albert, Szamek József és Varga Gusztáv ottani legényeket orvvadászaton érte. Midőn ezért felelősségre vonta őket, egyikök rálőtt a csőszre. Szerencsére azonban a csősz csak könnyebb sérülést szenvedett. Az orvvadászokat feljelentette a nyitrai kir. ügyészségnek.

A nyitrai szintársulat jövő heti műsorából kiemeljük: Február 26-án bérlet 59. sz. Gerolsteini nagyhercegnő. Szerdán febr. 28. bérletszünetben Csakó Gyula jutalomjátéka: A hűtelen. Csütörtökön és pénteken febr. 29. és márc. 1-én: A rabló lovag. Szombaton márc. 2-án Aradi Aranka, a miskolci színház primadonnájának és Stella Gyula, a vigszínház társulatának vendégfelléptével: Erdészleány. Vasárnap, márc. 3-án délután: A kis gróf, este Aradi Aranka és Stella Gyula vendégfelléptével: Muzsikás leány. — A társulat március 3-án fejezi be működését Nyitrán. Innen Tren-ésben megy, a hol négy hétiig marad.

Nemzetközi sakkverseny Pöstyénben. A Pöstyénben megtartandó nemzetközi sakkverseny ügyében f. hó 20-án a budapesti sakkör egy bizottsága, élén Maróczyval, a sakkverseny szerzőjével Pöstyénben időzött. A bizottság abban állapodott meg, hogy a versenyt május 19-én nyitja meg. A megnyitó ünnepség a gyógyház hangverseny termében lesz. A versenyeket a Royal nagyszálló dísztermében tartják. Eddig jelentkeztek: Németországból Teichmann, Leonhardt és Tenner, Ausztriából Schlechter és Duras, Franciaországból Janovsky, Oroszországból Niemcovits és Salve, Amerikából Johner Pál, hazánkból Forgács, Bárász, Kosztics, és Sterk. Maróczy Géza, aki már évek óta nem játszott sakkturnán, szintén nevezett, ami a versenynek kiváló nívót biztosít.

A vágsellyei portugál. Szabadkán a múlt héten egy elegáns öltözött idegen úr tünt fel a városban, aki bekopogtatott az előkelő családokhoz, elmondta, hogy ő dr. Thery orvos Liszabonból, ahonnan a köztársaság kikiáltása idején royalista érzelmei miatt menekülni kellett és most, hogy föntarthatja magát és otthon hagyott családját, kénytelen könyörödmányokat gyűjteni. A rendezőség gyanusnak találta az előkelő idegent és szombaton délelőtt igazolásra szólította fel, amikor kiderült, hogy az illető Vágsellyére való és valódi neve Wildenauer Béla. A rendőrségi albumban rákadtak fényképére is, alatta a megjegyzéssel, hogy család miatt kétévi és három hónapi börtönrre volt ítélve. Letartóztatták és büntetése kitöltése után hazatoloncolják Vágsellyére.

Benzinmotorral dolgozó kispárosok figyelmébe. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara közli az érdekeltekkel, hogy a kereskedelemügyi miniszter az adómentes motorbenzin mérsékelt eladási árát folyó évi február hó 15-től kezdődőleg 6 hónapra, illetőleg további intézkedésig métermázsánként 18 (tizennyole) koronában állapította meg.

Célszerű újítás a levelezőlapokon. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara előterjesztésére a kereskedelemügyi miniszter intézkedett a levelezőlapok címoldalának oly módon leendő nyomtatása iránt, hogy címoldal kisebbik (bal) fele is írásbeli közleményekre felhasználható legyen. Az új fajtájú levelezőlapok azonban a dolog természeténél fogva csak jelenlegi alakúakból meglévő készlet elfogyta után hozhatók forgalomba.

Öngyilkosság. Rechterik István galgói kőműves-mester folyó hó 14-én este a kamra ajtókilincsére felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már halott volt. Hogy mi vitte rá a szerencsétlent tettének elkövetésére, nem tudni.

Halál az úton. Verbón február hó 15-én a vasútról a városba vezető úton egy 60 év körüli férfi hullára akadtak. A szerencsétlent az úton érte a halál. Személyazonosságát nem sikerült megállapítani.

Betöréses lopás. Varga Mihály udvarnok lakos, Haban Jánosné ugyanottani lakosnő szobája ajtaját feltörte és a ruhaládájából egy kis aranykeresztet ellopt. A tettest feljelentették a nyitrai kir. ügyészségnek.

Állatbiztosító szövetkezet alakulása. Pográny községben e hó 25-én alakul meg a községi állatbiztosító szövetkezet, ami a község vezető embereinek hosszas fáradságának gyümölcse. Pográny község értelmes magyar gazdái már régebben felismerték a helyes állattenyésztés fontosságát és állattenyésztésük az utóbbi években igen szép fej-

lődést mutat. Az állatbiztosító szövetkezet megalakulása az állattenyésztést bizonyítván még jobban fogja emelni. Kívánatos volna, hogy az állattenyésztés fejlődésére oly üdvös állatbiztosító szövetkezetek megyénkben mielőbb minél több községben elterjedjenek. A február 25-én délután Pogrányban tartandó alakuló gyűlésen képviselteti magát a magyar kölesönös állatbiztosító társaság, mint szövetkezet és a nyitrai megyei gazdasági egyesület, amely az állatbiztosító szövetkezetek alakítását lehetőségig támogatja.

Előadás a Közteleken. A Nyitrai Megyei Gazdasági Egyesület alelnöke *Leidenfrost* Károly amerikai tanulmány utjáról és a Colorado Springsben tartott drey farming kongresszusról, ahová a magyar kormány és az OMGE megbízásából ment ki hazatérve e hó 18-án d. u. 5 órakor az OMGE összes szakosztályának ülésén előadást fog tartani amerikai tapasztalatairól.

Jégzajlás. Az enyhe idővel a Felvidéken olvadásnak indult a sok hó és a Vág alaposan feldagadt. Vasárnap kezdett zajlani és a vastag jégtáblák Farkasdnál sok kárt okoztak. Négy dereglyét bezúrtak oldalán, egyet pedig darabokra széttörték. Még nagyobb a kár a vizimalmoknál, amelyeket elsodort a jég.

Lezuhant a háztetőről. Miaváról írják lapunknak: *Kadra* Pál 62 éves miavai eserepes még az elmúlt héten hozzáfogott a farsangoláshoz. Ittas állapotban munkához látott egy háztetőn, de vesztére, mert egyensúlyt veszítve lezuhant a három méter magas házról és lábát törte.

Betörések. Az utóbbi időben erősen megingott a közbiztonság Nyitrán. Egymást érik a betörések. Nemrégiben ismeretlen tettes kifosztotta *Renyer* Ernő nyitrai ügyészt és a hatóság nyomozása meddő maradt. E héten pedig két betörés is történt a városban. Febr. hó 22-én este 7-8 óra között valaki alkules segélyével behatolt dr. *Wimmer* Imre nyitrai kir. törvényszéki jegyző Piarista-utca 35. sz. házában lévő lakásába és két szekrény feltörése után egy 20 korona értékű nikkelórával és egy revolverrel távozott. A másik betörés a vasúti állomáson történt február hó 23-án hajnalban. Egy jómódú alkules felnyitotta *Salamon* János vasúti raktárnok hivatalos helyiségét, a pénzes fiókját felfeszítette és annak tartalmát, kerek 2 koronát, magához véve odébb állt.

Egy fegyenc merénylete. Illaván a fegyházban egy fegyenc, akit *Babics* gör. kel. lelkész teljes jóindulattal helytelen magaviseletére figyelmeztetett, a lelkészt egy a kályha mellett fekvő vasruddal fejbe ütötte és súlyosan megsebesítette. A renitens fegyencet megbüntették. A lelkész állapota nem veszélyes.

Kosárfonó tanfolyam bezárása. A gazdasági egyesületnek a földművelésügyi kormány támogatásával Vágkirályfán, Komjáthon és Szkaesányban rendezett három hónapos kosárfonó tanfolyamai jövő hó elején lesznek berekesztve, amikor is a készített tárgyak nagyrésze el lesz árverezve. A tanfolyamok iránt általános az érdeklődés és mindenütt igen sok fiatal gazda nyert kioktatást a kosárfonásban. Szkaesányban március 2-án d. e. 9 órakor, Vágkirályfán március 3-án délután 2 órakor, Komjáthon március 1-én délután fél 9 órakor lesz a tanfolyam bezárása.

Tanítók gyógyfürdője és üdülőtelepe. A nagy társadalommal összetört tanítóság gazdasági érdekeit egyetlen jelenség oly közelről nem érinti, a fizetés rendezéstől eltekintve, mint a tanítók társadalmi gyógyfürdője és üdülő telepének szervezése.

A hazai tanítóságon, tanítóegyesületeken kívül az egész nagy társadalom, pénzintézetek, vállalatok, a községi és városi képviselő-testületek sietnek részvény jegyzéseikkel közegészségügy szolgálatába állítandó fürdő hathatós támogatására, mert ez nemcsak az állatbiztosító, de egyúttal az egész nagy társadalom és tanulóifjúság olcsó árszabású gyógyfürdője lesz *Szejkén* Székelyudvarhely és üdülő-helye az *Uzonka* fürdő Nagybecsomban.

A tanítóság ezen országos intézmény iránt érzett kiváló rokonszenv megnyilatkozásának számtalan példája jelentkezik nap-nap

után, de a 280 lelket számláló Székelymagyaros község képviselőtestületének és lelkes tanítójának példája tán a legmegkapóbb. Ugyanis midőn a képviselőtestület megtakarított esekély községi vagyonát mindenképpen a tanítók fürdőjének részvényvásárlására akarja fordítani, de az nem tesz ki 86 koronát *Rozsantai* István tanító ennek kiegészítésére felajánlja a község által fizetett, tanítógyűlési napi és fuvardíját, s így vesz egy részvényt, csak hogy elősegítse a tanítóság és a társadalom együttes közérdekét.

Sárosvármegye kir. tanfelügyelője pedig lelkes felhívásban kéri a tankerületében működő tanítókat, a tanítók társadalmi fürdőjének részvény jegyzéssel és részvény jegyzésgyűjtéssel való támogatására.

Az alakulás alatt álló fürdői részvénytársaság ügyeit *Gyerkés* Mihály ig. tanító Székelyudvarhely intézi.

Színház.

Vasárnap Offenbach gyönyörű zenéjű *Hoffmann meséi*-t adták *Kalmár* vendégszereplésével. A darab előadása sikertelen volt. Hibák, zavarok, a karénekesek kapkodása és sok minden más megátal bennünket abban, hogy a legjobb akarattal sem tudunk színészeink, elsősorban a vendégszereplőknek dícsérrel szolgálni.

Kalmár az operaházi „énekkarban” jól érvényesülhet, de még mindig nem érte el azt a fokot, hogy szórnypróbálgatásait vidéken siker koronázza. Lehet az is, *Kalmár* látta a próbákban a nagyon is gyenge énekkart melyvel társulatunk bír, kedvét veszítve végezte feladatját.

Altalában a zene hangulatának egyetlen ritmusának leghalványabb megvalósulását sem láttuk a színpadon. Mindezek dacára némi elismeréssel *Radványinak* adózunk. „Csoda doktor” szerepében mindent elkövetett, hogy mások hibáit némiképp pótolja.

Kedden és szerdán *Eysler* „A cirkusz” 3 felvonásos operettje ment. Vérszegényes librettója teljesen üres. Az előadás gyenge és kedvetlen volt. *Fátyol* H. és *Czakónak* minden igyekezete hiábavalónak bizonyult, mert érték-telen darabot a közönséggel megkedveltetni nagyon nehéz. Egy alkalommal már említettük, hogy *Fabiának* most *mutál* a hangja, ilyenkor vigyázni kell, ép azért jó lesz ha énekes szerepektől óvakodik.

Csütörtökön *Schiller* hatásos szomorú játéka „*Stuart Mária*” került színre zsufolt ház előtt. Ezen előadás alkalmával alkalmá nyílt a közönségnek társulatunk három kiváló tagjának művészi játékában gyönyörködni. *Sz. Hervay E.*, *Szabó Ferenc* és *Czakó* e három megjelenése úgy tünt föl mintha versenyre készültek volna, melyből győztesként elsősorban *Hervay Erzs* került ki. *Czakó* az ügyes rendezéért külön dícséretet érdemel.

Különböen úgy a zsufolt ház, mint a páratlan siker méltó bizonyítéka annak, hogy a közönség a drámai előadásokért jobban rajong, mint az üres operettekért.

Közgazdaság.

A szervezett fogyasztók sikerei.

Ma, amikor minden társadalmi réteg, minden társadalmi osztály és minden szakma a szervezkedés jelszavát hangoztatja, kétségtelenül nem hiába való a fogyasztók szervezkedése is, mert hiszen minden szervezkedés a kizsákmányolás ellen irányul. És vajjon van-e kizsároltabb, az erősek hatalmát jobban nyögő valamí, mint a fogyasztó közönség?

A magyar fogyasztó közönség öntudatos szervezkedése másfél évtizeddel ezelőtt kezdődött s azóta a szervezkedésre irányuló mozgalmat egyetlen gyűjtőfogalom alá lehet vonni, aminek a neve: *Hangya*. A Hangya a Magyar Gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetkezeti központja. A legnagyobb magyar szövetkezeti központ, amelynek a kötelékébe az elmúlt év végén 1091 fogyasztási szövetkezet tartozott. Az 1091 szövetkezetnek kis híján 200.000 tagja volt, tehát rövid másfél évtized alatt 200.000 családot sikerült szervezni az áruzsora tulkapásai ellen olyan szervezetekbe, amilyen szervezetek a nyugati államokban még jobban beváltak, mint minálunk.

A Hangya most tette közzé az 1911-ik üzletéről szóló mérlegét és a munkásságáról

beszámoló főbb adatokat, amelyek kétségtelenül meggyőzhetnek mindenkit arról, hogy a fogyasztók szervezkedésének ma már nálunk is vannak sikerei. Ez adatok közül legszembetűnőbb az, hogy az elmúlt esztendő folyamán a Hangya nem kevesebb, mint 24 millió korona értékű közvetítői haszontól mentes hamisítatlan minőségű árucikket juttatott el falusi szövetkezetei révén a fogyasztási szövetkezetekhez. Ilyen üzleti forgalommal egyetlen magyar vállalat sem dícselkedhet el. Még kevésbé dícselkedhetik el azzal, hogy aránylag igen rövid idő alatt jutott el ekkora eredményhez. Az eredményt még szebbé teszi az, hogy ezek az olcsó, hamisítatlan árucikkek, amelyek nélkülözhetetlen kellékei egyrészt a jó táplálkozásnak, így a testi erő gyarapításának, másrészt az egyszerű gazdálkodás fejlesztésének, kivétel nélkül olyan néprétegekhez kerültek, amelyek azelőtt teljes mértékben ki voltak szolgáltatva a kizárólag saját egényi hasznukat szem előtt tartó közvetítőknek.

A városi lakosság kevésbé érzi az áruzsorát. Városokban mégis annyira, amennyire meg van az üzleti verseny a kereskedők között. Falun azonban, ahol rendszert egy család tartja a kezében az egész kiskereskedelmet, a falunépe teljesen ki volt szolgáltatva a gyors meggazdagodási hajlamoknak, a szatócsok önzésének. Ha a fogyasztási szövetkezeteknek egyéb érdeme nem volna, minthogy bevitték a falvak kereskedelmébe is az egészséges, erőteljes üzleti versenyt, már ez az egy dolog szükségessé teszi, hogy minden községben alakuljon legalább is egy fogyasztási szövetkezet. S bizonyára alakulni is fog, mert hiszen a fejlődés, a szövetkezetek szaporodása eddig is kielégítő. De akkor, ha a magyar nép a Hangya sikereit látva teljesen észretér és nem ül fel többé azoknak a rosszakaratu hi-reszteléseknek, azoknak az ellenséges támadásoknak, amelyekben 14 év leforgása alatt állandóan része volt a Hangyának és a kötelekbe tartozó fogyasztási szövetkezeteknek, része van ma is: akkor feltározhatlanul fog megindulni a fogyasztók szervezkedése saját maguk anyagi és erkölcsi érdekeinek védelmére.

Mert bizony a szervezett fogyasztók eddigi sikereit az teszi mindenki előtt értékessé különösen, hogy a fogyasztási szövetkezetek nemcsak anyagi előnyöket jelentenek a fogyasztók részére, de *erkölcsieket* is. Ott, ahol a fogyasztási szövetkezet megvetette a lábát, abban a községben megszűnik a koresma, megszűnik a mérgezett pálinka uralma. A falu népe kikerül az alól az átkos befolyás alól, amelyben eddig volt, amikor is meggyőződés, erkölcsieit pénzen lehetett megvásárolni. Ahol fogyasztási szövetkezet vetette meg a lábát, abban a községben meghonosul a közérdekű munka s átveszi uralmát az egyetértés, a közös munka szeretete. Ott a nép tud áldozatokat hozni közcéllra, tud összetartani, tud lelkesedni nemes ideálokért; az ilyen községben nem sajnálják az iskolára és a templomra a pénzt, az ilyen községekben az ismeretterjesztő előadásoknak, a gazdálkodás javítására irányuló felhívásoknak meg van a kellő hatása, egyszóval a fogyasztók szervezkedése, nemcsak anyagi, de erkölcsi sikereket is terem, amely kezdetét jelenti a magyar közélet újjászületésének.

ALAPITTATOTT 1869. ÉVBEN

NYITRAI NÉPBANK MINT RÉSZV. TÁRS.

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, *leszámítol* váltókat betéti könyvecskéket; *kölcsönöket* ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; *előteget* ad sorsjegyek-, részvények- és másnemű értékpapírokra; *elad és vesz* mindennemű értékpapírt napi árfolyamban; *felvilágosítással* szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

10. 12. **Az igazgatóság.**

SZÉKHÁZA VÁROSHÁZTÉR 3.

Meghívó

a Vágújhelyi Népbank r.-társaság

XV-ik rendes közgyűlésébe

mely Vágújhelyen 1912. március hó 3-án d. u. 4 órakor a bank helyiségeiben fog megtartatni.

Tárgysorozat:

1. Ad hoc elnök választása és két jegyző-könyvhitelítő kinevezése.
2. Az igazgatóság jelentése az 1911. üzletéről.
3. Felügyelő bizottság jelentése.
4. Az 1911. évi zárszámadások tárgyalása, az 1911. évi december hó 31-én lezárt mérleg-számla, valamint nyereség- és veszteség-számla megállapítása és az igazgatóságnak úgy is a felügyelő bizottságnak rendes felmentvény megadása.
5. Tiszta nyereség felosztása.
6. Igazgatóság választása, fizetésének megállapítása, az összes választmányi tagok választása.
7. Az igazgatóság jelentése a Pöstyéni Hitelbanknak a Vágújhelyi Népbankkal való egyesülésének a nyitrai kir. törvényszék mint kereskedelmi bíróság által történt bejegyzésről és ezzel összefüggésben: jelentés az új kibocsátmányú részvények jegyzéséről és elhelyezéséről, valamint az alapszabályok 5. §-ának megmáltása.
8. Indítványok, melyek az alapszabályok 15. §-a értelmében a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal az igazgatóságnak írásban beadandó.

43 1-1

Az igazgatóság.

Meghívó

Önsegélyző pénztáregylet Szakolcan m. sz. rendes közgyűlésére

mely 1912. évi március hó 3-án vasárnap d. u. 4 órakor a szakolcai város ház nagytermében tartatik.

Tárgysorozat:

1. A jegyzőkönyv hitelesítése 3 tagtárs kiküldése.
2. Az elnöki jelentés.
3. Az igazgató-választmány jelentése.
4. A felügyelő-bizottság jelentése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és a felmentvény megadása.
5. Az igazgató-választmány egyharmadának kisorsolása.
6. Netáni indítványok, melyek azonban egy nappal a közgyűlés előtt 6 tagtárs aláírásával ellátva írásban az elnökhöz benyújtandók.

A zárszámadások és a jelentés, a tagok és betétek számáról a szövetkezet helyiségében kifüggesztesznek és mindenki által megtekinthetők.

Szakolcan, 1912. évi február hó 21-én.

Dr. Okányik Lajos,

44. 1-1.

elnök.

75/1912. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nyitrai kir. törvényszéknek 1911. évi 12099. számú végzése következtében dr. Haitsch Dezső ügyvéd által képviselt Privigyei Gazdasági Bank javára végrehajtást szenvedők ellen 400 korona s jár. erejéig 1911. évi szept. hó 4-én foganatosított végrehajtás útján lefoglalt és 1305 koronára becsült következő ingóságok, u. m. 3 tehén, 2 tinó, 2 borjú, 1 üsző és 5 kereszt rozs nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a privigyei kir. járás-bíróság 1911-ik évi V. 261/4. számú végzése

folytán 400 korona tőkekövetelés, ennek 1911. évi április hó 9. napjától járó 6% kamatai, váltódíj és eddig összesen 100 kor. 98 fill.-ben biróilag már megállapított és 2 kor. 20 fill. kitevő költségek erejéig. Kos községben leendő megtartására 1912. évi március hó 7-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érin-tett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Privigyén, 1912. évi febr. hó 16-án.

(P. H.) **Adámik József**

kir. bír. végrehajtó.

45. 1-1.

Meghívás.

Az 1898. XXIII. t.-c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó „Radosna és vidéke mezőgazdasági szeszfőzde szövetkezet” mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja, 1912. évi március hó 15-én délelőtt 9 órakor a szövetkezet helyiségében

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 35. §-a értelmében meghivatnak.

Napirend:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemlről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság két tagjának választása.
6. Felügyelő bizottság tagjának választása.
7. Netáni indítványok.

1910. évi december hó 31-én a tagok száma 11, üzletrészeinek száma pedig 331 volt; az év folyamán belépett 1 tag 1 üzletrésszel, kilépett 1 tag 1 üzletrésszel.

A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüg-gesztetett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Radosna, 1912. február hó 14-én.

Az igazgatóság.

Mikóvényi

igazgató.

42. 1-1

ÉRTESÍTÉS!

Van szenesém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

Nyitra, Tóth Vilmos-utca 15. alatt, a volt Fekete Istvánné házban

gépekkel berendezett

asztalos-műhelyt

nyitottam. — Jelen alkalomnál szükségesnek tartom felhozni, hogy a kontinensen szerzett tapasztalataim alapján a legmesszebbmenő igényeknek is képes vagyok megfelelni és úgy gyors határidőben, mint a munka precíz kivitelére nézve t. megrendelőimet biztosítani tudom. — B. figyel-mébe ajánlom a n. é. közönségnek **raktáron lévő ablak és ajtó készletemet, úgyszintén konyha-berendezéseket és szobabutorokat, melyeket megrendelésre is gyors határidőn belül szállíthatok, különösen pedig felhívom szives figyelmét az **ablakléghuzat szigetelésre.****

Szives pártfogást kérve, maradok teljes tisztelettel

Kollenaty Ödön,
mübutor és épület
asztalos.

46. 1-6.

Meghívó

A **Nyitrai Takarékpénztár** rész-vénytársaságnak 1912. évi március hó 4-én d. e. 11 órakor saját székháza tanács-termében Nyitra tartandó

rendkívüli közgyűlésre

melyre a t. e. részvényesek az alapszabályok 18. és 23. §§-aira való hivatkozással ezennel meghivatnak.

NAPIREND:

1. Nagytapolcsányban fiók létesítése.
2. Részvénytőke felemelése.
3. Az alapszabályok módosítása.
4. Nagytapolcsányi igazgatóság megvá-lasztása.

Kelt Nyitra, az igazgatóságnak 1912. évi február hó 18-án tartott üléséből.

47. 1-1.

Az igazgatóság.

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat, cimadákat, biretumokat, mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöl.

15 6-52.

JANKELA JÓZSEF

**:: épület- és ::
díszmű-bádogos**

Készít és raktáron tart konyhaberendezéseket, zománcozott kék edényeket, fürdőkádakat, angol szobaclosetteket, szabadalmazott John-féle kéménytoldókat és mosógépeket, stb. stb. Elvállal házbefedéseket házi villanycsengők felszerelését, villámhárítókat, vízvezetékek felszerelését és javítását, fekvő- és lógócsatornákat stb. stb. pontosan és mérsékelt áron. ::::

Nyitra, Hid-u. 14.

(41 2-52)

Hirdetések

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ számára igen jutányos áron felvételnek Nyitrán, Huszár István úr könyv- és papírkereskedésében, – ugyanitt a lapra is elő lehet fizetni.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB PAPIR KERESKEDÉSSEN

Magyar kir. orsz. központi minta pince aszú, szamorodni, csemege és asztali borok; továbbá kitűnő minőségű palack borok nálam kaphatók.

Tokaji aszú	K. 5.-
Tokaji „	„ 4.-
Tokaji „	„ 3.20
Tokaji szamorodni (édes) „	3.40
Tokaji „ (nem édes) „	2.-
Neszmélyi bor fehér	K. 1.30
Ermelléki „	„ 1.30
Muskotályi „	„ 2.-
Leányka „	„ 2.-
Szekszárdi vörös	1.50
Villányi „	1.50

Zobori palack-borok:

1 liter zobori asztali	K. .90
1 „ zobori gyöngye	1.20
1 „ zobori rizling	1.30
1 „ burgundi vörös	1.40

Üres literes palackot 10 fill. visszaveszek.

Pécs Ede
kereskedő és szőlőbirtokos
Nyitrán.

ÉLŐVIRÁGOK
menyasszonyi
csokrok és
koszorúk ::
legelőnyösebben
beszerezhetők:
Blahut Ádám
kertésznél Nyitrán,
Hid-utca 14. sz.

Naponta friss szállítmány!!

Több kiállítási éremmel kitüntetve!

JUHARI KÁROLY
TEPLOMFESTŐ ÉS OLTÁRÉPÍTŐ
NYITRA, ERZSÉBET-ÚT II

Ajánlja magát a Főt. Clérus b. figyelmébe mindennemű templom díszítési és felszerelési munkálatokra. Ugyanott a legfinomabb kivitelű fából faragott és öntvény szobrok kaphatók.

1911. évben végzett munkák:
Alistál, templom festése és új szobrok
Veszprém, szt. Ferenc-r. templom teljes ujitása
Privigye, plelánia templom festése
Vágmedence templom új festése
Nagyudvar „ „ „
Frivaldnás „ „ „
Nyitra, szt. Vince-zárdai templom teljes ujitása
Kistapolcsány, temp. teljes ujitása.

További szíves pártfogásért alázattal esedez:
Juhari Károly.

17. 4-12.

A legjutányosabb árak!

Eladó ház!

Nyitrán Tóth Vilmos-utcában 30-ik számú ház eladó. :: Bővebb felvilágosítás ugyanott a tulajdonosnál.

CHEMEZ PÁL

KÉPESITETT KÖMIVESMESTER

Sok éven át volt nagyobb uradalmak építés-vezetője. Ajánkozik különösen istállók, cselédlakok, magtárak és egyéb gazdasági épületek tervezésére s gondos kivitelére.

NYITRA, RÉV-UTCA II.

FODRÁSZÜZLET-ÁTHELYEZÉS!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Nyitrán Tóth Vilmos-utca II-ik szám alatt lévő 10 éve fenálló jó hírnévnek örvendő s a kornak megfelelően higiénikusan berendezett

diszes úri és női fodrász-üzletemet Tóth Vilmos-utca 29. sz. helyeztem át.

Végzek és raktáron tartok mindennemű e szakmába vágó úri és női hajmunkákat, ugymint hajbetétet, frizeteket, frufrukat, loknikat, egész- és félparokákat, hajfonatokat minden színben; továbbá női fésülést a legújabb divat szerint, haj- és szakállfestést; tyukszemvágást jutányos áron.

Veszek vágott és kifésült hajjat. Előfizetéseket üzleten kívül is elfogadok. Kihullt hajból fonatokat és egyéb hajmunkákat készítek. Vidéki megrendeléseket pontosan a beküldött hajminta szerint lelkiismeretesen utánvétel mellett eszközölök.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradok kiváló tisztelettel
Gombárík István borbély, úri és női fodrász.

Kitüntetve az Orsz. Iparegyesület nagy ezüst érmével és dicséret oklevelével 1903.

SULGÁN ANDRÁS DIVATCIPÉSZ ÉS BÖRKERESKEDŐ
00000 NYITRÁN, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 7. SZÁM. 00000

Telefon szám: 144. 158. 19-0. Telefon szám: 144.

A nagyérdemű közönség figyelmét bátor vagyok felhívni az üzletemben kiállított saját készítésű, elsőrendű cipő gyártmányaimra. Dacára a most mindenütt uralkodó drágaságnak, nagyban végzett bevásárlásaim folytán abban a helyzetben vagyok, hogy elsőrendű

**férfi divat cipőket 14 kor.-tól 18 koronáig
női divat cipőket 12 kor.-tól 18 koronáig**
szállíthatok. – A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri,
kiváló tisztelettel **Sulgán András** divatcipész, borkereskedő.